

## JOHDANTO

Hyvinvointisuunnitelman toimenpiteiden laatimiseen ovat osallistuneet kaikki kunnan toimialat: hallinnon, teknisen ja sivistyksen toimialat. Toimenpiteet on johdettu maakunnallisesti yhteisesti sovituista painopisteistä. Toimenpiteet on valittu kuitenkin nimenomaa Tohmajärven hyvinvointikertomuksessa esille nousseista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen haasteista. Toimenpiteet ovat kunnan oman toimivallan alaisia.

Hyvinvointialue on tehnyt oman suunnitelmansa, joka pohjautuu yhteiseen maakunnalliseen suunnitelmaan. Monella Tohmajärven suunnitelmaan valitulla toimenpiteellä on yhtymäkohtaa hyvinvointialueen toimenpiteisiin. Kolmannella sektorilla on tärkeä rooli Tohmajärven hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Ne tuottavat täydentäviä palveluita tohmajärveläisille.

Seuraavassa taulukossa on Tohmajärven hyvinvointisuunnitelma vuosille 2025-2029. Toimenpiteiden toteutumisesta tullaan raportoimaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä. Toimenpiteiden vaikuttavuutta tarkastellaan valtuustokausittain. Tilastotiedolla on tärkeä painoarvo tiedolla johtamisessa. Hyvinvointia ja terveyttä mittaavia kyselyitä ei kuitenkaan järjestetä vuosittain, minkä vuoksi vuosittainen tarkastelu ei tuota lisäarvoa.

## Painopiste I: Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat

Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat painopisteen lähtökohtana on asukkaiden mahdollisuus tehdä itseään koskevia terveyttä edistäviä päätöksiä sekä kuinka hänen ratkaisujensa tekemahdollisuuksia tuetaan hyte toimijoiden suunnittelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanorakenteissa. Asukkaiden päätökset koskevat mm. ravintoa, liikuntaa, kulttuuritoimintaa sekä päihteettömyyden ja mielenterveyden ylläpitämistä. Palvelujen olemassaolo ja löydettävyyden, tiedonsaanti palveluista sekä niihin pääsy ovat edellytyksiä päätösten toimeenpanossa ja elintapojen muutoksessa. Tukemalla terveellisiä elintapoja vähennetään väestön sairastavuutta sekä edistetään heidän toiminta- ja työkykyään.

Seurannassa käytetään hyvinvointialueella yhteisesti valittuja indikaattoreita. Hyvinvoivat ja toimintakykyiset asukkaat osion esimerkki indikaattoreita ovat

- työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu
- ylipainon (ml. lihavuuden) yleisyys (%) 2–16-vuotiailla
- ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9.luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista,
- lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. ja 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky
- huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- kokenut vahvaa positiivista mielenterveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

- kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

| Tohmajärvi                                                    | Toimenpidekortti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Vastuutaho                                                                                                                                                                                              | Mittaristo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Painopiste I: Hyvinvointi ja toimintakykyiset asukkaat</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Elintapojen parattaminen arjen valinnoilla                    | <p>1. Elintapaohjauksen toteuttaminen ja kehittäminen valituilla kohderyhmillä</p> <p>2. Liikunta- ja ruokakasvatuksen kehittäminen varhaiskasv. ja perusopetuksessa</p> <p>3. EPT -toiminta kehittäminen kaikissa ikäryhmissä/lapsilla ja nuorilla</p> <p>4. HYTE -työryhmän toiminnan jatkuminen ja kehittäminen</p> <p>5. Tuodaan esille kunnan viestinnässä kunnassa sijaitsevia liikuntapaikkoja. Hyödynnetään miunhyvinvointi.fi palvelimen</p> <p>6. Varhaiskasvatuksessa mukana olevien perheiden liikunnallisen elämäntavan lisääminen - liikuntatapahtumat, elintapaohjaus työntekijöille</p> | <p>Sivistystoimi - Liikuntapalvelut</p> <p>Sivistystoimi - perusopetus</p> <p>Sivistystoimi</p> <p>Sivistystoimi</p> <p>Yleishallinto</p> <p>Sivistystoimi - varhaiskasvatus &amp; liikuntapalvelut</p> | <p><b>Tulosindikaattori:</b> Ylipainon yleisyys,<br/><b>Toimenpide mittari:</b> Elintapaohjauksen asiakasmäärät</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b> Move-mittaus,<br/><b>Toimenpide mittari:</b> Ruokakasvatuksen nykytila, fi tulokset</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b> huolta herättävää päihteiden/tupakkainiitiinituotteiden käyttöä 8-9 lk, <b>Toimenpide mittari:</b> tapahtumat tilaisuuksien lkm</p> <p><b>Tea-viisari:</b> kuntajohto soveltuvin osin<br/><b>Toimenpide mittari:</b> Kokousten määrä</p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> tohmajärven kunnan alueen toiminnat lkm</p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> toteutuneet tapahtumat lkm ja elintapaohjauksien lkm</p> |
| Mielen hyvinvoinnin ylläpito ja elämäntapojen vahvistaminen   | <p>7. Altistetaan kuntalaisia kulttuurille eri keinoin (esim. esitykset ja taidetyöpajat) ja alueellista yhteistyötä hyödyntäen.</p> <p>8. Nuorisotoimi - järjestää nuorille suunnattua toimintaa vapaa-aikana.</p> <p>9. Supervoima-aineistot perusopetukseen (ehyt ry)</p> <p>10. Tuodaan esille viestinnässä paikkoja, joissa käyminen lisää mm. mielen hyvinvointia.</p> <p>11. Pohjois-Karjalan kylien kyläkummi-hankkeessa mukana oleminen ja kylätoiminnan kehittäminen</p>                                                                                                                      | <p>Sivistystoimi - kulttuuripalvelut</p> <p>Sivistystoimi - nuorisopalvelut</p> <p>Sivistystoimi - perusopetus</p> <p>Yleishallinto</p> <p>Sivistystoimi</p>                                            | <p><b>Tea-viisari:</b> kulttuuri soveltuvin osin</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b> kokenut vahvaa positiivista mielen terveyttä viimeisen kahden viikon aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b> kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus 8-9lk<br/><b>Toimenpide mittari:</b> tapahtumat ja</p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> nostojen lkm</p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> kyläkummien lukumäärä</p>                                                                                                                                                                                                                           |
| Toiminta- ja työkyvyn vahvistaminen                           | <p>12. Liikuntapaikkojen ylläpito ja liikunnallisen elämäntavan esille tuonti kaikissa ikäryhmissä.</p> <p>13. Voimaa vanhuuteen mukana oleminen ja hankkeen kuntakohtaiset tavoitteet</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | <p>Sivistystoimi - liikuntapalvelut</p> <p>Sivistystoimi - liikuntapalvelut</p>                                                                                                                         | <p><b>Pokalin liikuntakysely</b></p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> Vertaistoiminnan lkm, tehoryhmät, <b>Tulosindikaattori:</b> Kaatumishoitojaksot HYTE-kerroin</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Hyvän terveyden kokeminen                                     | <p>14. Ehkäisevän päihdetyön kehittäminen kuntien ja hyvinvointialueen yhteisen Pakka-toimintamallin toimenpiteiden mukaisesti</p> <p>15. Huolehditaan laatuvaatimukset täyttävän puhtaan talousveden hankinnasta ja toimittamisesta sekä jätevesien poisjohtamisesta ja käsittelystä ympäristöä kuormittamatta.</p> <p>16. Tuodaan esille kunnan viestinnässä mikä vaikutus hyvän terveyden kokemisella on omaan arkeen.</p> <p>17. Liikunnalliset nuorten illat osana nuorten liikunnan ja hyvinvoinnin edistämistä</p>                                                                               | <p>Sivistystoimi</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Yleishallinto</p> <p>Sivistystoimi - nuorisopalvelut</p>                                                                                                  | <p><b>Aluehallintoviraston: Ehkäisevä päihdetyön arviointi</b></p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> uuden vedenpuhdistamon rakentaminen</p> <p><b>Toimenpide mittari:</b> Verkkosivujen terveysuutiset lkm</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b> kouluterveyskyselyn tulokset. Toimenpide mittari: kuinka monta liikunnallista nuorten iltaa / vuodessa</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

## Painopiste II: Osallisuus ja yhteisöllisyys

Osallisuus ja yhteisöllisyyden painopisteen lähtökohtana on asukkaiden merkityksellisuuden kokemuksen sekä alueen pitovoiman edistäminen. Tavoitteena on ehkäistä ja vähentää asukkaiden yksinäisyyden kokemusta sekä tukea heidän vaikutusmahdollisuuksiaan. Osallisuuden edistämiseksi on otettu käyttöön TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • [www.tohmajarvi.fi](http://www.tohmajarvi.fi)

Tohmajärvi  
tolokku ja toimelias

merkitys on keskeistä. Järjestöt tarjoavat osallistumisen, mielekkään toiminnan ja vaikuttamisenpaikkoja, vertaistukea sekä mahdollisuuksia osallistua yhteisöjen toimintaan.

Osallisuus ja yhteisöllisyys osion esimerkki indikaattorit:

- tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista
- äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % äänioikeutetuista

| Tohmajärvi                                         | Toimenpidekortti                                                                                                                                       | Vastuutaho                           | Mittaristo                                                                                                      |
|----------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Painopiste II: Osallisuus ja yhteisöllisyys</b> |                                                                                                                                                        |                                      |                                                                                                                 |
|                                                    | 18. Järjestöyhteistyö: yhdistystapaamiset (kaksi kertaa vuodessa), yhdistysavustukset ja yhteiskäyttötilojen käyttäminen.                              | Sivistystoimi                        | <b>Toimenpidemittari:</b> toteutuneet yhdistystapaamiset lkm, yhdistysavustus määrä vuosittain ja yhteistilojen |
|                                                    | 19. Tuodaan omaa paikkakuntaa ja sen ihmisiä esille viestinnässä.                                                                                      | Yleishallinto                        | <b>Toimenpidemittari:</b> julkaistut nostot lkm                                                                 |
|                                                    | 20. Järjestetään kuntalaisilta                                                                                                                         | Yleishallinto                        | <b>Toimenpidemittari:</b> toteutuu / ei toteudu                                                                 |
|                                                    | 21. Perhekeskustyö: Perhekahvila Perhonen yhteistyössä seurakunnan kanssa                                                                              | Sivistystoimi - varhaiskasvatus      | <b>Toimenpidemittari:</b> perhekahvilan aukiolokerrat lkm                                                       |
| Kiinnittyminen yhteiskuntaan                       | 22. Nuorisovaltuuston toiminnan kehittäminen (edustajat valtuustossa ja lautakunnissa)                                                                 | Sivistystoimi - nuorisopalvelut      | <b>Toimenpidemittari:</b> osallistumiset kokouksiin                                                             |
|                                                    | 23. Kotouttamissuunnitelman päivittäminen vuoden 2025 aikana.                                                                                          | Sivistystoimi                        | <b>Toimenpidemittari:</b> toteutuu / ei toteudu                                                                 |
|                                                    | 24. Viestitään aktiivisesti Tohmajärven kunnan päätöksistä, toiminnasta ja palveluista.                                                                | Yleishallinto                        | <b>Toimenpidemittari:</b> julkaistut nostot lkm                                                                 |
|                                                    | 25. Osallistetaan kuntalaisia päätöksentekoon aktiivisesti järjestämällä keskustelutilaisuuksia.                                                       | Yleishallinto                        | <b>Tulosindikaattori:</b> Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %                                                 |
|                                                    | 26. Yrittäjyyskasvatuksen vahvistaminen                                                                                                                | Sivistystoimi - perusopetus ja lukio | <b>Toimenpidemittari:</b> toimintojen (yrityskylä vierailut, yritys suunnistus, tet-viikot) lkm                 |
|                                                    | 27. Syrjäytymisriskin ehkäisy eri-ikäryhmissä                                                                                                          | Sivistystoimi - nuorisopalvelut      | <b>Tulosindikaattori:</b> syrjäytymisriskissä olet 18-24v                                                       |
| Yksinäisyyden väheneminen                          | 28. Mahdollistetaan kirjastopalveluiden käyttö kotona asuvien liikuntarajoitteisten ja sote-palveluiden parissa olevien kirjaston kotipalvelun avulla. | Sivistystoimi - kulttuuripalvelut    | <b>Toimenpidemittari:</b> toteutuu / ei toteudu                                                                 |
|                                                    | 29. Tuodaan esille kunnan viestinnässä esille paikkoja ja tapahtumia joilla on merkitystä yksinäisyyden kokemusten vähentämiseen.                      | Yleishallinto                        | <b>Toimenpidemittari:</b> julkaistut nostot lkm                                                                 |
|                                                    | 30. Osallistava päätöksenteko.                                                                                                                         | Yleishallinto                        | <b>Toimenpidemittari:</b> toimenpiteet tavoitteeseen lkm                                                        |
|                                                    | 31. Kunta on mukana MLL-hankkeessa "Tuu mun kaveriksi"                                                                                                 | Yhteistyössä 3. sektori              | <b>Toimenpidemittari:</b> toiminnan kokoontumiskerrat.                                                          |

### Painopiste III: Turvallinen arki ja ympäristö

Turvallinen arki- ja ympäristö – painopisteen lähtökohtana on, että kunta on kaikille ja kaikenikäisillä hyvä ja turvallinen paikka asua ja elää. Turvallisuuden edistämistä toteutetaan asunon, ympäristön, palvelus-, liikunnan, koulun ja muiden palvelujen sekä liikenneyhteyksien suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Tohmajärvi  
Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • [www.tohmajarvi.fi](http://www.tohmajarvi.fi)

Tohmajärvi  
Kuntaliiton jäsen

Palvelut, toiminnot ja ympäristö ovat saavutettavissa sekä esteettömiä ja ne suunnitellaan kaikkien osallisuus huomioiden. Asukkaiden kokemaa turvallisuudentunnetta edistetään konkreettisin toimenpitein erilaisissa toimintaympäristöissä kuten varhaiskasvatuksessa, kouluissa, työpaikoilla ja vapaa-ajalla. Asukkaille tuetaan edellytykset vähimmäistason turvaavaan toimeentuloon ja huolenpitoon kaikissa elämäntilanteissa. Työelämän ulkopuolella olevia henkilöiden paluuta ja siirtymistä työelämään tuetaan koulutus-, kuntoutus- ja työllisyyspalveluiden avulla.

Turvallinen arki ja ympäristö osion esimerkki indikaattorit:

- koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta
- poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1000 asukasta
- syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalvelussa) olevat 18–24-vuotiaat, % vastaavanikäisistä
- kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista
- liikennevahingoissa vammautuneet ja kuolleet henkilöt, lkm.
- vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta
- kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavanikäistä



| Tohmajärvi                                           | Toimenpidekortti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Vastuutaho                                                                                                                                                                                             | Mittaristo                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Painopiste III: Turvallinen arki ja ympäristö</b> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Turvallinen elämä ja ympäristö                       | <p>31. Ylläpitää liikuntapaikkojen turvallisuutta - turvallisuusasiakirjojen päivitys</p> <p>32. Kiusaamisen ennaltaehkäisy -</p> <p>33. Positiivista ryhmässä oppiminen varhaiskasvatuksessa - ProVaka (päiväkodeissa ja esiopetuksessa)</p> <p>34. Katuvalaistuksella lisätään erityisesti kevyen liikenteen turvallisuuden tunnetta ja liikenneturvallisuutta, huolehditaan katuvalaistuksen kunnossapidosta.</p> <p>35. Talvenliikkuden torjunta</p> <p>36. Jalankulku- ja pyöräilyolosuhteiden edistäminen ja huomioiminen liikenneväylien kunnossapidossa.</p> <p>37. Viheralueet viihtyisyyden lisääjänä rakennetussa ympäristössä, ylläpidetään kaavan mukaisia viheralueita resurssien puitteissa</p> | <p>Sivistystoimi - liikuntatoimi</p> <p>Sivistystoimi - perusopetus</p> <p>Sivistystoimi - varhaiskasvatus</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Tekninen toimi</p> <p>Tekninen toimi</p> | <p><b>Toimenpidemittari:</b> toteutuu / ei toteudu</p> <p><b>Tulosindikaattori:</b><br/>Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista</p> <p><b>Varhaiskasvatuksen kyselyjen tulokset</b> (vuoro vuosin aikuiset / lapset),<br/><b>Toimenpidemittari:</b> protiiimin kokoontumiskerrat 1km ja</p> <p><b>Toimenpidemittarit:</b><br/>valaistuksien vaihdot 1km</p> <p>ja putoamisiin liittyvät hoitokasot / 10 000 asukasta</p> <p><b>Toimenpidemittari:</b> tavoitteen tehdyt toimenpiteet</p> <p><b>Toimenpidemittari:</b><br/>hoidettujen paikkojen ja hoitokertojen 1km</p> |
| Turvattu toimeentulo                                 | 38. Huolehditaan kokonaisuudessaan rakennetun ympäristön kunnossapidosta. Infra ympärillämme on perusta turvallisuudelle elinympäristölle, jossa kuntalaisten on hyvä asua sekä yritysten toimia.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Tekninen toimi                                                                                                                                                                                         | <b>Toimenpidemittari:</b><br>investointi eurot / vuosittain                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Riittävä taloudellinen turva                         | 39. Kunnan maksujen ja taksojen tarkasteleminen taloudellisesti kestäväällä                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Yleishallinto                                                                                                                                                                                          | <b>Toimenpidemittari:</b> maksujen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                      | 40 Työllisyyttä tukevat palvelut - kannustavat toimenpiteet                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Yleishallinto -                                                                                                                                                                                        | <b>Tulosindikaattori:</b><br>Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |

## HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN ERILLISOHJELMAT JA SUUNNITELMAT

Hyvinvointisuunnitelmaan vuosille 2025-2029 on poimittu voimassaolevien/työn alla olevien erillishojelmien ja -suunnitelmien sisältöjä/painotuksia. Tällä pyritään selkeyttämään ja sujuvoittamaan kunnan monialaista hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä valtuustokauden 2025-2029 aikana.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvosuunnitelma (kansalaisopistossa ja varhaiskasvatuksessa päivitetty v. 2024)

Nuorisotyön kehittämissuunnitelma 2023-2025 (päivitetään v. 2025)

Opiskeluhoitosuunnitelma (vuodelta 2023, päivitetään v. 2025)

Keski-Karjalan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (keskeneräinen, v. 2024)

TOHMAJÄRVEN KUNTA

Järnefeltintie 1, 82600 Tohmajärvi • [www.tohmajarvi.fi](http://www.tohmajarvi.fi)

## Kotouttamisohjelma (vuodelta 2022)

### Mielen hyvinvointi ja ennalta ehkäisevä päihdetyö

Ennalta ehkäisevä päihdetyö on huomioitu hyvinvointisuunnitelmassa. Suunnitelma sisältää ennalta ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä ja Tohmajärven tilannetta seurataan hyvinvointialueelle yhteisesti valituilla indikaattoreilla.

Ehkäisevä päihdetyö on osa kunnan lakisääteistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015) kattaa alkoholi-, huumausaine- ja rahapelihaittojen sekä nikotiinituotteiden käytön vähentämisen. Ehkäisevällä päihdetyön tavoitteena on edistää terveyttä, turvallisuutta ja hyvinvointia ehkäisemällä ja vähentämällä päihdehaittoja, edistämällä päihteettömiä elämäntapoja sekä lisäämällä päihdeilmiön ymmärrystä ja hallintaa.

Pakka-toimintamalli luo kuntaan rakenteen, jossa pyritään vaikuttamaan niin päihteiden saatavuuteen kuin kysyntäänkin. Kunta on mukana Keski-Karjalan Pakka-verkostossa, jossa toteutetaan lakisääteistä yhteistyöstä, päihteiden käytön ja siitä aiheutuvien haittojen seurantaa, käytettävissä olevan tieteellisen näytön ja hyvien käytäntöjen pohjalta. Kysynnän vähentämisen rinnalle on nostettu saatavuuden rajoittaminen muun muassa yhteistyössä paikallisten elinkeinotoimijoiden kanssa. Toiminnassa suunnitellaan käytönnön tasoisesti kampanjanostoja ja maakunnallista ennalta ehkäisevää toimintaa. Kunta on mukana Eheä-hankkeessa, jossa on toteutettu puheeksiotto -koulutusta kunnan työntekijöille ja vuodelle 2025 on tulossa päihde- ja pelikasvatusopas, jota lähdetään jalkauttamaan kunnassa valmistumisen jälkeen.